

สำนักพัฒนาอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์

ผลผลิต : ผลผลิตที่ 1 ผลผลิตพัฒนาศักยภาพด้านปศุสัตว์

กิจกรรมหลัก : ความหลากหลายทางชีวภาพด้านปศุสัตว์ งบประมาณ 3,883,200 บาท

กิจกรรมย่อย ปรับปรุงพันธุ์และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพพืชอาหารสัตว์

1. หลักการและเหตุผล :

จากข้อมูลสถิติของศูนย์สารสนเทศ กรมปศุสัตว์ ปี พ.ศ. 2556 พบว่าประเทศไทยมีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพการเลี้ยงปศุสัตว์ เช่น โคเนื้อ โคนม กระบือ แพะ แกะ ทั้งเป็นอาชีพหลักและอาชีพรองอยู่ในทุกภาคของประเทศ มีการเลี้ยงโคเนื้อ จำนวน 4,530,915 ตัว โคนม จำนวน 512,205 ตัว กระบือ จำนวน 877,364 ตัว และแพะแกะ จำนวน 482,317 ตัว ต้องการอาหารหยาบไม่ต่ำกว่า 6,000 ล้านตัน (น้ำหนักแห้ง)ต่อปี

สำนักพัฒนาอาหารสัตว์ ซึ่งมีการกิจและรับผิดชอบด้านอาหารสัตว์ของประเทศ ได้มีการดำเนินการกิจกรรมพัฒนาอาหารสัตว์ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้เกษตรกรมีอาหารหยาบใช้ตลอดทั้งปี โดยวางแผนการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ และเสบียงสัตว์ ทั้งภายในหน่วยงานของกรมปศุสัตว์ และส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรผลิตเพื่อจำหน่าย ทั้งนี้เพื่อให้มีเมล็ดพันธุ์ ท่อนพันธุ์ให้เกษตรกรนำไปจัดทำแปลงพืชอาหารสัตว์ให้เพียงพอต่อการเลี้ยงสัตว์ได้ตลอดทั้งปีและในภาวะที่เกิดภัยธรรมชาติทั้งอุทกภัยและภัยแล้ง จะได้มีเสบียงสัตว์ไว้คอยช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยอย่างทันท่วงทีและเพียงพอ

2. วัตถุประสงค์:

1. เพื่อรวบรวม เก็บรักษา คัดเลือก ปรับปรุงพันธุ์ และขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์พันธุ์ดีตรงตามพันธุ์
2. เพื่อรักษาแหล่งพันธุกรรมพืชอาหารสัตว์พื้นเมืองที่มีอยู่ไว้ ตลอดจนอนุรักษ์และพัฒนาการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเหมาะสม
3. เพื่อใช้เทคโนโลยีชีวภาพสำหรับตรวจพันธุ์กรรมของพืชอาหารสัตว์ สำหรับบ่งชี้และตรวจสอบพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่มีในประเทศไทย
4. เพื่อใช้เทคโนโลยีชีวภาพสำหรับการคัดเลือก ปรับปรุงพันธุ์ ขยายพันธุ์ และการอนุรักษ์พันธุ์พืชอาหารสัตว์

3. ผลผลิต (Output) ระดับกิจกรรม/โครงการ

1. ปรับปรุงพันธุ์และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพพืชอาหารสัตว์
2. ประเมินตรวจสอบลักษณะทางพันธุกรรมพืชอาหารสัตว์

4. ผลลัพธ์ (Outcome) ระดับกิจกรรม/โครงการ

1. เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์มีพืชอาหารสัตว์พันธุ์ดีใช้
2. เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับเอกลักษณ์ของพันธุ์พืชอาหารสัตว์
3. เป็นแหล่งอนุรักษ์และการพัฒนาการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพพืชอาหารสัตว์อย่างยั่งยืน

5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ (KPI) จำนวน 410 พันธุ์

1. จำนวนเชื้อพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ได้รับการเก็บรักษา อนุรักษ์และฟื้นฟู 410 พันธุ์
2. จำนวนแปลงทดสอบสาธิตพืชอาหารสัตว์พันธุ์ดี 29 แปลง
3. จำนวนพืชอาหารสัตว์พันธุ์คัด 17 พันธุ์
4. จำนวนพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่คัดเลือกปรับปรุงพันธุ์ใหม่ 3 พันธุ์
5. จำนวนพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่เก็บรักษาในสภาพปลอดเชื้อ (เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ) 30 โคลน
6. จำนวนพันธุ์ที่ได้รับการพัฒนาเครื่องหมายโมเลกุล 20 พันธุ์

6. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6.1 กอง/สำนัก

1. สำนักพัฒนาอาหารสัตว์ จัดทำแผนปฏิบัติงาน กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัดในการดำเนินงานให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์และศูนย์วิจัยและพัฒนามาตรฐานอาหารสัตว์เกี่ยวข้อง
2. จัดทำคำของบประมาณประจำปีงบประมาณ ตามเป้าหมายในการพัฒนา
3. จัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานในสังกัด
4. ติดตาม ควบคุม และรายงานผลการปฏิบัติงาน
5. สรุปผลการปฏิบัติงานประจำปี

6.2 หน่วยปฏิบัติ (ศูนย์ฯ) ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์/ ศูนย์วิจัยและพัฒนามาตรฐานอาหารสัตว์เคี้ยวเอื้อง

1. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

ที่	กิจกรรมย่อย	วิธีการดำเนินงาน/ขั้นตอนการดำเนินงาน	เป้าหมาย
1.1	รวบรวมและเก็บรักษา อนุรักษ์พืชอาหารสัตว์พันธุ์ดี	1.1.1) จัดทำแปลงรวบรวม เก็บรักษาต้นเชื้อพันธุ์พืชอาหารสัตว์พันธุ์ดีและอนุรักษ์พันธุ์พืชอาหารสัตว์ 360 พันธุ์ - ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์นครราชสีมา จำนวน 260 พันธุ์ - ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ลำปาง จำนวน 50 พันธุ์ - ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์สตูล จำนวน 50 พันธุ์	410
		1.1.2) รวบรวม เก็บรักษาเมล็ดเชื้อพันธุ์ดีไว้ในห้องที่สามารถควบคุมอุณหภูมิได้ 50 พันธุ์ ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์นครราชสีมา	50
1.2	คัดเลือกขยายเชื้อพันธุ์พืชอาหารสัตว์พันธุ์คัด	1.2.1) คัดเลือก ขยายเชื้อเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์พันธุ์ดี (เมล็ดพันธุ์คัด) 11 พันธุ์ คือ หล้ารูซี่ หล้าอะตราตัม หล้ากีนีมอมบาชา หล้าพลีแคทุ้ม หล้ากีนีสีม่วง บราเคียเรียลูกผสม ถั่วฮามาต้า ถั่วท่าพระสไตโล ถั่วควาลเคต กระถิน K636 และ ถั่วลิสงเถาอมาริลโล 1.2.2) ขยายเชื้อต้นพันธุ์พืชอาหารสัตว์พันธุ์ดี (ต้นพันธุ์ดี) 6 พันธุ์ คือ หล้าเนเปียร์ยักษ์ หล้าเนเปียร์แคระ หล้าแพงโกล่า หล้าเนเปียร์ปากช่อง 1 และหล้าเนเปียร์สุราษฎร์ 1	17
1.3	ทดสอบสาธิตพืชอาหารสัตว์พันธุ์ดี	1.3.1) จัดทำแปลงทดสอบสาธิตพืชอาหารสัตว์พันธุ์ดี 40 พันธุ์ ณ ศูนย์ฯ 29 แห่ง	29
1.4	คัดเลือก ปรับปรุงพันธุ์พืชอาหารสัตว์พันธุ์ใหม่	1.4.1) ทดสอบคัดเลือก ปรับปรุงพันธุ์พืชอาหารสัตว์พันธุ์ใหม่ 3 สายพันธุ์ ประกอบด้วย หล้าสกุลบราเคียเรีย เนเปียร์ ถั่ววิกนา	3
1.5	เก็บรักษาพันธุ์พืชอาหารสัตว์ในสภาพปลอดเชื้อ (เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ)	1.5.1) เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชอาหารสัตว์ในลักษณะปลอดเชื้อ (เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ) 30 โคลน ณ ศูนย์ฯ นครราชสีมา	30
2 ประเมินตรวจสอบลักษณะทางพันธุกรรมพืชอาหารสัตว์			
2.1	พันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ได้รับการพัฒนาเครื่องหมายโมเลกุล	2.1.1) ประเมินตรวจสอบลักษณะทางพันธุกรรมพืชอาหารสัตว์ 20 พันธุ์ ณ ศูนย์ฯ นครราชสีมา	20

2. หน่วยปฏิบัติงาน รายงานผลการปฏิบัติงาน

7. แผนภูมิความเชื่อมโยงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขั้นตอนวิธีปฏิบัติงาน

